

A KGST Mezőgazdasági Állandó Bizottság Trágyázási Állandó Munkacsoport II. ülése Varsóban, 1966. X. 17–22.

A rendezvényekre a lengyel szakemberek a tagállamok részanyagai alapján készítették beszámolót: „A talajmeszezés szervezési, technológiai és gazdaságossági problémái” címmel. A beszámoló tárgyalása folyamán igen hasznos tapasztalatesere folyt a résztvevő szakemberek között a témát illetően. A tanácskozási programjához kirándulás is csatlakozott, ahol a Lengyel Népköztársaságban alkalmazott és a mésztrágyázás gyakorlatában elterjedt szervezési és technológiai eljárásokkal ismerkedtek meg a résztvevők.

A lengyel mésztrágyázási kutatások eredményeivel Bogusewiczki professzor előadásából ismerkedtünk meg. Lengyelországban (Pulawy) régóta folynak meszezési kísérletek, főleg könnyű mechanikai összetételű talajokon. A kísérleti intézetekben folyó kutatást, több száz, főleg egyéni parasztokhoz kihelyezett kísérletek eredményével támasztják alá. E kísérletek egyik fő hiányossága, hogy az esetek többségében csak 1–2 éves utóhatás megállapítására nyújtanak lehetőséget.

Mind a lengyel adatok, mind a többi résztvevő ország szakembereinek adatai azt bizonyítják, hogy a savanyú talajok meszezésének, a talajtermékenység fokozása, a mezőgazdasági növények termésnövelése szempontjából nagy jelentősége van. A széleskörű agrokémiai kutatások, valamint az elmúlt 10 évben különösen intenzív szántóföldi kísérletezés bebizonyította a savanyú talajok meszezésének nagy terménynövelő hatását. A meszezés hatására majdnem minden mezőgazdasági növény-nél terméstöbblet jelentkezik, de különösen hatásos a módszer hüvelyesek, valamint évelő pillangósok és egyes kalászosok esetében. A termésmnövekedés mértéke a viszonyoktól függően változó; minden országban, talajon és mézsmennyiség esetében más és más. Kalászosoknál 2–4 q/ha, gyökér- és gumónövényeknél 20–40 q/ha, évelő pillangósok természetesen 20–30 q/ha széna terméshozam növekedés a jellemző. A meszezés eredményeként a mezőgazdasági termelés bevételei meszezés után a ráfordítások 5–6-szorosára nőnek, és a

meszezés költségei legtöbbször már a megvalósítást követő első két évben megtérülnek. Ez a magyarázata annak, hogy sok országban nagy területeken végzik a kémiai talajjavítást, s az elkövetkező 5 éves időszakban a mésztrágyázás összvolumenének további jelentős növelését irányozzák elő.

Az eddigi tapasztalatok alapján, figyelembe véve a meszezés további kiterjesztésének, valamint az eddig mésztrágyázott talajok fenntartó meszezésének szükségességét, felmerült az a követelmény, hogy az elkövetkező időszakban különös figyelmet fordítsanak a meszezés optimális és gazdaságos dózisainak, valamint azok tartamhatásának megállapítására.

E téma koordinálásának és kimunkálásának szükségessége különösen nyilvánvalóvá vált akkor, amikor a tanácskozási folyamán kiderült, hogy a meszdózisok megállapítása és ezen keresztül az egy hektárra kiszórt meszezőanyag mennyisége KGST tagállamonként igen eltérő. Az egy hektárra kiszórt CaCO_3 mennyisége legnagyobb Magyarországon (65 q/ha). Szembetűnő, hogy a legtöbb KGST országban (NDK 27 q/ha, SzU 27 q/ha, CseSzk 2,4 q/ha, LNK 18 q/ha) ennél jóval kisebb dózisokat használnak. Mivel a tartamhatásban nem figyeltek meg ilyen nagyfokú eltéréseket, ezért a talajok CaO ellátottsága, országonként és esetenként, jelenleg 100%-os eltérést is mutat, ami mögött viszont a meszezőanyagoknak nem a leggazdaságosabb felhasználása rejtőzhet.

A vita folyamán felmerült még a különböző örlési finomságú mésztrágyák hatékonyságának tartamkísérletekben való kipróbálása, úgyszintén a magnéziumot és különböző mikroelemeket is tartalmazó ipari hulladékok felhasználásának részletes kidolgozása kérdése.

A talajjavítás megvalósításakor a legtöbb KGST országban jól beváltak a mésztrágyázás megszervezésére és kivitelezésére létrehozott vállalatok. Célszerűnek látszik, ha ezek a vállalatok a szállításon és terítésen kívül a mésztrágyák tárolásával is foglalkoznak.

A meszezési technológia fejlesztésében a Szovjetunió, Lengyelország, Csehszlovákia, valamint az NDK komoly eredményeket ért el. Ezen országok tapasztalata azt mutatja, hogy a poralakú mésztrágyák kiszórásában a pneumatikus módszer igen jelentős fejlődés elé néz. Ezzel a módszerrel működik pl. az óránként 11–13 tonna mészkőpor felrakására alkalmas LMP–15 jelű lengyel pneumatikus rakodó, melyet üzem közben is bemutatottak. Lengyelországban sikeresen használják az óránként 0,8–3,5 ha teljesítményű RCW–2 és RcW–4 jelű és a centrifugális erő elvén működő mésztrágya-szórókat. Nyilvánvaló azonban, hogy a vákuum rendszerű ciszternák alkalmazása a leghaladottabb és a leghatékonyabb eljárás. A Szovjetunióban, Csehszlovákiában és az NDK-ban több olyan ciszternatípust gyártanak, melyek a mésztrágyák kiszórásakor jól beváltak. Főként a téli időszakban az NDK-ban pl.

széleskörűen használják mésztrágyázásra a cementszállító kocsikat is. Az 1–2%-nál kisebb nedvességtartalmú poralakú mésztrágyák kiszórására a pneumatikus rendszerű ciszternák, a legtöbb országban jól beváltak. A tanulmányút alkalmával bemutatott autóciszternák munkája is igazolta ezt.

Az ülés javasolta egy speciális gépesítési értekezlet megtartását és a széleskörű információcserét is, abból a célból, hogy a talajmeszezés technológiájának mielőbbi fejlesztése érdekében megfelelő géprendszereket dolgozzanak ki.

Foglalkozott az ülés a mésztrágyák szabványosítása kérdésével is, mivel egyes tagországokban még nincs kidolgozott szabvány, vagy az egyes országok szabványai lényegesen eltérnek egymástól.

PUSZTAI ANTAL

Érkezett: 1967. február 16.